

ВІРА БОБК

ЧОРНІ
АКАЦІЇ

чорні акації
black acacia

Вм. Плати
Ботні Тумощьккіт
із щирим притішося
— Ботні Бобк
— 1965 —

editions „on the mountain“
series of ukrainian modern poets

wira wowk

black acacia

poems

cover design by zoya lisowska

**a note on wira wowk in english, p. 5;
the appendix contains some translations from her poems in other languages and a note by professor jaroslaw b. rudnyckyj on the ukrainian language**

this edition owes its realization to the spiritual and financial assistance of mr. kasimir edschmid, vice-president of the deutsches pen-zentrum der bundesrepublik, darmstadt, administrator of the fund for the intellectual freedom

**printing: 500 copies
printed in western germany**

віра вовк

чорні акації

поезії

обкладинка зої лісовської

серія „для аматорів”
ріо де жанейро 1961 мюнхен

Photo: Brasil em Manchete

Billa Bobk

WIRA WOWK is a Ukrainian poetess and prose-writer of the younger generation. She is living in Brasilia. First of all are noteworthy from her poetical work the "Elegies" (1956), and from her prose the novels "Ghosts and Dervisses" (1956) and "Vitreaux" (1961). Other publications (under her civil name Wira Selanski), in Portuguese: "Antologia da Literatura Ucranaiana" and "Contos Ucranaianos" (both Rio de Janeiro, 1959). She is a member of the PEN Clube do Brasil.

The Ukrainian editions in exile "On the Mountain" present herewith Wira Wowk's new poetry "Black Acacia". This is the title poem, translated into English by George Tarnawsky:

BLACK ACACIA

*I don't know whose hand is swaying
This net, hung out for rest
On the beach, which is like a white phantom.*

*Time pours the sand from one hand to the other,
And death may knock lightly on the windowpane
With a branch of black acacia.*

The appendix contains some other translations in different languages.

капличка христового серця в суші

Для Портінарі

На південь ідуть каравани.
Піски, як біблійні полотна,
Згорнули життя.

Зосталось каміння без тіні й легенди про барви.
А кактуси — кістяками
На перехресті пустинь.

Під повнею висохли очі.
На коромислах рамен
Колишуться сіті з мерцями.

Мій Христе, Твоє то проміння
Розшарпало землю. Тепер
Ти Сам загубився під небом.

Порепали соняшні списи
Серце в голках алое,
Розкришилася хлібом рука,
що сипала мир.

чорні акації

Я не знаю, чия рука колише
Цю сіть, до спочинку розп'яту,
Де берег мариться білим.

Час щідить пісок з долоні в долоню,
І смерть може стукнула легко об шибу
Гілкою чорних акацій.

«chorinho»

Через вікно хлипала трубка
Мелодію на жвавих нотах.
Було над морем. Смуток
Склався хвилию нам під ноги,
І рештки сонця перелилися
За келих гір. І вперше
Я відчула, що в саді
Листя тхнуло цвинтарно.
Не було слів, ні жестів,
Тільки голе життя.

самаритянка

Самаритянка сіла на камінь
Тяжкий, як будень.
День гарячий випік сльози,
І ні хмаринки над гаванню.
Зашелестіли бурі трави
Ночей гріховних,
Запахло тіло овочем «жамбо».
Безбарвний пил припав аґави.
Повилітали слова на гітарах по заході.
(Десь наречена плекає лілеї
В своєму саді.)
Чи зійде олив'яний місяць
В блідій долоні?
Удолі в житлах жар затліє?
Накреслить луки шалена пристань?
Впаде на груди, як туман,
Густа самотність.
І стане пальма колихати
Вінок засохлий,
Зажене вітер крик у горло
Й порве, ігравшись,
Нові зелені вахлярі
В сумних бананів.

дощ

Пні стікають липким сонцем,
В'ялість несе міцно чаєм,
Море відгонить лусками риб.

Часом б'є просто з неба дощ
Ритми негрського бубна,
Проходить наскрізь ліп'янки,
І стежка кривавить жилюю.

Діти з худими обличчями
Ждуть сумирно на сонце немилосердне,
Що ссе їм папаї й банани.

Папужа зелень по дощі,
Веселка кільцем довкола сонця.
Дерево сипле червоно-чорну квасолю
На довгі низанки дітям.

largo de boticário

Старі ліхтарі подрипали
На площу з сухою криницею.
В ліяни замоталася повня.

Пахучий дощ стукоче:
Ксилофон — дахова черепина
Цвітистої вілли.

Не приноси мені чорних троянд,
Хібащо дамо їх Марії з побожного древа
В білій церковці на горбі Glória.

ХВИЛИНА

День вийшов білою чайкою
Сонце впало на землю, застрявши
На шпилі базальтовім.

Серце лопоче, як голуб у вітрі.
Роззуєш будні, зашарієшся хусткою,
Де тіні — павина синь.

зачарована гавань

З конічних гір — сонце вульканом!
Куля вогненна зморщила море.
В водах з опалю пливають острови,
Неначе тіні листя на віллі.
Пасмо Органу діравить небо верхами
І капає золото в гавань.
Христос терпеливий жде, розгорнувши рамена,
На кораблі від світанку.
— Під захід піду дивитися
На хмари. Часом толочать
Череди синіх зебу́ гори, як з місяця,
А індіанські червоні мотиви
Виводять свій хорівід обрядовий
Над гордим профілем Гавеа*.

* Гора за Ріо де Жанейро

ботанічний сад

Танок ліян і вибухи алое,
Як у прадень раю.
Пальми, ранкові віяла,
Роздмухують жар квітів.
Восковий золотодоц
Сталактитом скапує в вічність.
Ґлядіоля на сонці
Сліпить мечем архангела.
Звірів з тіней зелено обрамлює тиша.
Вузький потік між ірисами
Розбивається в аметисти.
Ми — перші люди, одягнені в листя
З багатих форм.

маріяна*

Твої дзвони, Маріяно,
Злогогорлі накреслили кола,
Розкотилися аж по вінок
Долинної чаші.
Я стояла, мов мармур,
Деся при криниці. Брала
Воду з пригорщів мушлі.
Серце гриміло. Потім вдивлялася
В муки й видіння облич воскових
В дівичім волоссі за балюстрад орнаментом.
Обкурював ладан кадильниць
Тяжкі ліхтарі,
І допікала простота ангельська
В цитринових крилах.

* Колоніальне бразилійське містечко.

ласка

Сім срібних мечів у грудях:
Марія дає мені свій фіолет
В абсиді, мальованій синькою.

А Той, Хто мовчав в ритуалах
І в статуях крився,
З листвяних лине підніжків.

зелене пекло

Тінь літака роздерла
Овечу лагідність хмар.
Кишить зелене пекло:
Праліс густий, шерстяний,
Вріс у ріки гарячі.
Плідність і гниль сплелися.
Часом дюни, як сіль,
Віщують десь море.
— Потім — город і звичаї:
Балькони з кеглів, мережка порталів,
За ними свіжість атріїв,
Синь черепиння,
Світилищ працюване срібло,
Переключання звуків і барв,
Ворожба на скойках,
Примітивність бажань і кераміки.

чорна багія

Прийду до твоїх триста церков, Багіє!
По хвилях тих жолобів і схилів
Тече ласка з кривих хрестів.

Написано мені в зорях
Молитися при чужих вівтарях
До бразилійських чорних святих.

Грїтися в темному сріблі
До очей-коралин наївних мадон
З материнським поглядом теплим.

Заздалегідь ти для мене ховаєш
Сповідальницю з дерева і монаха старого,
Що відмолює чужі гріхи
На чотках з твердого насіння.

старий сальвадор

Довго мене носили
Твої завулки схилясті
Опуклими камінцями й мушлями.

Шалені цвіркуни лящали
В годину причастя
В монастирському саді.

Вряд мене святило
Твоїх триста церков
Фаянсами й золоченим деревом.

Сходи храму do Passo, як зі сну Якова,
Привітне старе перехрестя
Розбіглося кахлями стін.

Чорні жінки в цеглястім,
Човни з лискучими рибами,
Вітрила — нахилені пера.

Дівичі кокосові пальми
Махали довго над берегом,
Аж сонце впало, мов плід.

СВЯТО ЄМАНЖА

Тобі кидали сьогодні гостинці в море,
Єманжа́, богине ясна,
Прядиво негрських уяв.

Як били піни з індиго
В розхрістані скелі й затоки,
Як глухо шипіли калаталки насінням!

Дівчата співали гортанних пісень
І вижиляли шию й рамена з вугілля
Під білим мереживом і амулетами.

анаконда

Може в танку анаконди
Леопард скаменіє агатом,
І зійдуть крилаті міраклі
На кактусах велетенських.
Ах!

Хтось буде бити в бубон повні,
І звірі не підуть на чати,
І човни ляжуть на березі.
Тоді ти прийдеш. Відчуєш,
Як очі запалюють мох
І уста орхідей
П'ють солодь трійливої ночі.

ДОЛЯ

Вічно дихає море.
Чую бризки на лицях, —
Вітер їх стер.

Коли переллеш свою синь,
Згасиш страсну жагу
В криниці моїх зіниць?

Не стій, як камінна тінь:
Твоє серце б'є твердо
Об засмаглі уста.

Ще не впало між нами
Зерно згоди, й вже виросла нам
Темна троянда.

бронзовий бог

Сісти на корабель хмар,
Поплисти.

Невже

Ліяни ломили б руки,
І сонце на піраміді граніту
Розбилось би в мідяні ліри?
Хвиля схлипнула б враз?
Вітер заголосив би й занишк
клякнувши на землю

І ссавши крило, прошите голками агави?
Бо ти стояв би чужий, бронзовий боже,
Морем дивився б. В уста
Лягла б довершеність форми.
... І день колихався б на пальмі.

passionata

Місяць розбився на щоглах
З спокійному плесі,
Розіскрив в шалені антурії
Тихі вітрила.

Смуток — не голуб ласкавий,
Не скриєш у жмені.

І заболить на устах,
Як розцвіт прокази,
Бездушний цілунок.

adagio

Поклало небо коралевий крок
На море, що шуміло по колони.

Пісок котився в пінах. Вітер грав
На темних струнах — у волоссі дикім.

А зимний зір віп'явся в далечінь
І малював на обрій сині гори.

Чиїсь прегорді, стиснені уста
Мовчали криком смертоносних ран,

Аж хиже небо блискавками зір
Нам посвятило вічну боротьбу.

озеро атітлан

В тобі вворожена ноша й хода під піялами.
Ворожитно дихають сіркою
Смагли вулькани довкола.

Марімба б'є у скронях барнавих
І сонце ріже в овочах диких
Тверду, самоцвітну усмішку.

чічікастенанго

Мої прадавні чари:
Терти в жмені те зілля.
Хай долоня несе тобі запах
Кадильниці в Сан Томé.
Заклинати зорі на сході,
Мотати місяць у коси
(Килимарський човник),
Заколихати вітер до сну
На колінах.

Я знаю прадавні чари,
Не знаю тільки, чиї це сльози
Гіркнуть на наших устах?
Місяць і зорі стають у вінок
Коханню чи смерті?

Я знаю прадавні чари...
Ех, яке терпке зілля
Курять кадильниці в Сан Томé!

чіле

Океан ковтнув день.
Сухий вітер пустині
Зубами гієни
На мурах і різьбах.
А місяць медом
На снігах Аконкагви,
Коли ніч розтягає
Павутиння світел
У далекій долоні.
І вродиться сонце
Гаряче, шалене
З червоного арона.

аріка

Вітре пустині, що сушиш
Уста й приношаєш
Келих молитви.
Долі, іржею мосяжу,
Руді водорості
В зморшках предвічних вод.
Не хочеться стертих доріг,
Слів, що вколисують,
В'ялого звичаю.
Може то гордість: горіти
Загравними аравкаріями
Або пальмами віяти
Смаглим рибалкам
Над роз'ятреним берегом.
Пити строптиве вино,
Прецедру самотність,
Ще й знати: що крок, що верх
Ти ближче Чумацького шляху.

Горяна троянда
(мачу пікчу)

Була я гостею в Андах,
У рожі, де сходить бог Сонця
Над пелюстками верхів.

Бриніла мені Вільканота
На інструменті старому
Про давнє, славетнє й смутнє:

Затоплєне золото княже,
Стихії святе володарство
І смертний, безсмертний взірець.

мехіко

Хоч добре, що ластівка-стежка
Летіла собі між вульканами
І що стелилися вітру
Злотні, незаймані трави.
І добре, що сине кладовище
Було західною колискою,
Що розцвітало каміння
В оселі, церкви й піраміди.
І кактусів бурі органи
Сурмили зненацька про сонце,
Про місяць крутих візерунків.
Ще в візії Таско засяє,
Й ростуть кривобокі святині
З хиткої землі в Гвадалупе.

марко проклятий

Дорога й дорога!
Пил континентів
В'ївся в борозни обличчя,
Хтось плакав, і виросло море.
Діли по лицях мир
І жменю тихих слів,
Щоб не будити сонних.
А дзвони жайворонків — перелетні,
І сонце на дзвіниці,
Й веснянка в гаї.
Не покладеш одне у груди,
Чужий усьому.
Неси ж собі холодний біль
По всіх підсоннях,
Жери красу, впивайся вітром,
Несите серце,
Самотнє серце,
Прокляте.

ніч

Я радо несу під білим крилом
Свої скарби таємні:
Камінні квіти неплаканих сліз.
(Як прибій регочеться в грудях.)

Розцвітає сузір'я П'ятьох Ран
Над городом. Я несу його хрест.
Він ріс зо мною від колиски
Під темними миртами.

Біблійна марта

Вина вкриває скроні
Білизною і вічі
Прибоєм заливає.
А місяць приладом годинним
Без цифр б'є вічність.
Я чую... чи то хвиля
Молотить ребра?
— Щасливий, хто прожив,
Як світлий гимн.
Для того час: пливе
Лебідка синя.
Стернистою оповіддю мені
Співають руки, й Бог
Поклав у груди вибрик серця.
Ех Марто, Марто! Де
Твої плоди? Рубці
Твого хитону повні сліз і поту,
І очі в тебе темні, наче гріх.

НОКТЮРН

О ночі, п'явки на ранах!
Гектична плямо неба,
Місяцю, сходиш великий
Ссати море й лягати на груди
Камінням.
Збіднілий дім: ховає вишивка
Чужину стіни.
Рука, що трудилася вдень,
Гортає в старім молитовнику,
Де сушені братки пахнуть дитинством.

візія киева

Дерево стало з китайських витинанок
Або з малюнків чорною тушшю.
(Повня тяжіла на філіграні
Тонкого гілля.)
Музика гойдалась ліново-сонна,
Солодка овочем морви.
Гавань стелила обрус світел поронам.
(Припливла навітанку струнка каравеля
З орлиним дзьобом.)
Хребти гір, тюлені обрію, грілися в повні.
Гавань вбирала дедалі нові прикраси:
Так Саломея кращала в танці.
Між пісками моря і всесвіту
Билися людські груди:
Городе, я не твоя наречена!
Мій призначений кинув профіль
Хрестів та бань ворожбитних
На хвилі Дніпра.
Там мозаїчне сонце, а в сонці Оранта.
Це не твій камінь стирають
У видивах мої ноги,
Зболілі від довгої прощі,
І пальці не торгають стін,
Твоїх монастирських стін,
Подіб'я Христових ран.
Не твої фонтани моляться
На чотках падучих краплин,
Не пелюстки твоїх магнолій
Обсипаються в травні під «Радуйся»,
Не горять квітники в півоніях
Кущем, де з'явився Мойсею Великий.

карпатська баляда

Олені

Багата юносте! Щедрими
Втіхами доля дарила.
Ми не питали, що далі
За молодую межею.

Об скелі дзвеніли комети, —
Одна розірвала серце.
(Вже маківки досягають
Шептати тобі колискову.)

Не знаю, яке то зілля
Ссало вже груди смугляві,
Сповиті в шинелю просту,
Балядо карпатська.

при надії

Як пуца цвіте — острови тяжіють.
Листя лискуче шкірою рисі.
Ввечорі пахне аглая
Солодко іншими речами,
А резеда віє з минулого спалахи.
Веселку, веселку над морем
До жінки при першій надії:
Ти бо, кужіль, початок тепер.
Благословенний,
Кому перейдеш дорогу
Повним відром.
Хай впаде на твою стежку
Соняшна хустка, з'юніла мамо!
Хай ластівки ліплять гнізда
Над твоїм вікном.
Звільнено кожний день від турбот —
Горіх від лушпини,
Руками, що дають звичай
І пестять мальви.
Хай розцвітуть черешні зимою
Під твоїм щастям.

ЛИСТ

У соняшних плямах
Різдво відпливає
На кризі йорданських рік.

Тремтячі новини
На крильцях пом'ятих
Нового метелика.

Я знаю: далеко
Сонця м'якушку
Дробиш ласкавим пташкам,

Ступаєш княжною:
Рубців твого плаття
Тримаються донька і син.

Рано навколішках
Щаслива за будень,
Між лиця, теплі зі сну.

Собі ж покладаєш
Картину під давній
Хрещатий рушник.

летючий корабель

Зоря не пірнула у хвилю:
Не мева, зоря коралева.
Океану зелене більмо
Застигло зловісно,
Не колише гостя для мене
Білокрилого з Чорного моря,
Де на чорнім борті не блищать
Солі одеських прибоїв,
І тризубом шквали не поре
Кіль візантійський.
Я жду.
Неждано білі церкви
З горбів майорять,
Колони точені пальм
(Вертепові зорі)
Підперли блакитне скло,
Хмари — райськими птахами,
Море в нідрах — медом,
Переспілими манго
Липне до шкіри.
Човни хустками вітрил
Стирають з душ спітніння.
Я жду.

різдво для хлопця з мечем

Цей день розпалить
Соняшник радості.
Сяєво лусне в шибі,
Дзвони наляють душу
Оksamитами тиші,
Оживуть лагідні звірі
В калейдоскопі зіниці,
Щоб гріти мене, як дитя
В старому вертепі.

Там — борозни в грудях,
Кривава смола на деревах,
Суниці замерзлих сліз
На зажурених шибях,
Голосіння вдовине ялиць
По розтоптаних горах.
З кінських грив сузір'я встають
І ніздри мрякою дишуть,
І бренькіт вістря вночі
Ворожить новий світанок.

Та нараз для хлопця з мечем —
Соняшник радості.
Гранатове сонце летить
І дзвін заливає душу
Оksamитами тиші,
Прокидаються лагідні звірі
В калейдоскопі зіниці,
Щоб гріти його, як дитя
В старому вертепі.

убогий квітник

Смеркає троянда, коли
Запалиться дикий будяк
Фіялковим вогнем.

І дерен, що тільки ловить
Гонених сарн, приніс
Терпкосолодкий тягар.

Розхідник, опришок гір,
Виткав скелястий плай
У крайки гадючий мотив.

Кульбаба, левад Магдалина
(Йй вітер розносить насіння),
Простерла в долині габу.

А хто в жебрака перехресть,
Лопуха, простерту долоню
Поклав росу, наче ртуть.

Ніхто не знає, чому
Посіяно тайно скарби
В убогому квітнику.

борозна

Лесі

Часом занесе піснею.
— І туга перейде серцем (нивою
Вогка борозна в незабудьках).

Надійся: покачаємо сонце росю,
І скапає біль — так скапує свічка
На Спаса в кошик з калиною.

ВЕЛИКИЙ ТАНОК

Оксані

Навіщо мені любов? — Роса горить,
Лягає небо в перстень ставу,
І смерть малое чорні писанки.

Не дзвони мені в грудях шалено,
Не рвися на уставки й коралі,
Хай буде Великий Танок!

каріятиди

Каріятиди говорять:

«Дивися бо, місяцем біла
У днях алябастрова скронь.»

Вином наповняються глоби,
Бо кроки розмірені, наче б
Їх голови дзбанами вінчано.

Чоло, що здвигає святиню,
Не чує мармуру тяжі,
В танку — найвище завдання.

театр діоніса

Тихо побрязкують соняшні драхми,
Переливається мушля театру
Бджолами, вересом.

Товпляться в хмарах п'яні вакханти,
Пісня зігріта, піт, тамбурини,
Чад винограду, яд поцілунків,
Дике весілля.

Вечоре, ти принесеш мені
Відтиск підкови кентавра на небі,
Але від моря, від виноградного,
Шуми оливкові.

сумерк у дельфах

Сумне Кастальське джерело,
А ти дивися зелено,
Бо пройшов кучерявий бог
З вогнеструнними пальцями.
Спокійно тліють оливки
В срібному листі.
Де ж ти, Дафно?
— З моїх рук росте кипарис,
Вже не можу тебе пригорнути,
Не буду вже ніщо колихати,
Тільки гнізда пташині
Й молоденькі шишки.
Хай же вечір не пахне так медом
І ягнята не блеють в долині.
Угорі гранітні орли
Ширять крилами захід,
І скрутилося золото сонця
Слимаком капітелі.

Ой Дафно, дай
Мені одні галузку тільки,
Одну галузку, щоб покласти
Собі на ліру.

ave roma

Хто наказав подорожньому
Стирати старі космедини
Між збираними колонами?
Що об'являлося в мурів
Поблідлих малюнках
Широким зіницям?
Бані в бронзовім світлі
Дзвонами розцвітали,
Біблійно світло кришилось,
Любовно мліли сади.
Площа закликала, й досі
Водограї скойками з моря
У вухах шумлять.
Вежі великої радості,
Горби короновані!
Усі дороги світів
Спливають до Via Appia.

ассізі

Украй мені місяця — хліба,
Місяця теплого з Умбрії,
Над сном виноградників.

Замріє крихітка рожевого,
Золота відляск на лаврах,
Франческо, кущі, голуби.

На Джоттових фресках
Я бачила небо
Зворушливе: пахло ясином.

народини

Сатурн поклав вінком каблучки
На роги козорога.
Ніч засніжена витончила
Дзеленькіт при санях.

Сатурн-чародійник не знав, що робити:
Де подіти свої прикраси?
Діядему на голову, перстень на палець,
Що дати дитині в колиску?

Сатурн, оперезаний світлом,
Котився по сірому небі,
А доля по сірім камінні.

пальма

Розвіяла пальма
В пристані крила,
Заговорила:

Вітай заквітчатися
Світлом на віях,
Тим, що вбиває.

Ніхто не ждав тебе,
Я ж виглядала,
Струнчала щоглою.

Ховала для тебе
В обручці з верхів'я
Сонце, мов скарабей.

затьмарення місяця

Чому ти питаєш
Повні та й повені,
Вітру й плянет?
Ти — тільки пальма
З тілом, що точене
Всіма стихіями.
Бо тільки коси
З віял повільних
Перебирає
Пальцями вітер,
І лиш корони
Паляться в заході
Смолоскипами.

Кричать арари*:
Смеркає місяць,
Оливо ллеться,
Земля тяжіє,
Струни прилипли
До дна гітари.

Ти скрила місяць
Аж до затьмарення
В своїм волоссі.
Потім він ляже
На твоїм тілі,
Як на акаціях,
Стане купатися,
Стане стікати
Мов по колоні:
Магічний камінь,
Той, що все знає,
Око арари.

* Великі папуги всіх барв.

заповіт

Не прикладай настурції до уст,
Бо ще не знаєш, що таке цикута.
Із помаранч у повні літа яд.

Прикриє неба оксамитна плахта
Твоє чуття, і божевільне серце
Не буде грати сопілками веж,

Лиш сині кані, що гуртом колують
Агати з лоба, — твій вінок, а далі
На шибях іній і чуже ім'я.

вибранці

Пальмо, ти соняшне колесо!
Нам літо часом дарує
Довершення в амариліс.

Рука на амоніті
Відчує холод сторіч
У формі йонійських колон.

Скрипки кружляють у крові,
Й важливі тільки: акорд,
Контраст і право пропорцій.

ДОДАТОК:

переклади різними мовами

appendix:

*some poems of wira wowk,
translated into other languages*

английски
english

largo de boticário

The old streetlamps run
To the plaza with its dry well.
The full moon is caught in lianas.

The fragrant rain hammers:
The tile roof of the flowery villa
Is like a xylophone.

Don't bring me black roses.
If you do we should give them to the Holy Virgin of sacred wood,
In the white chapel on the hill Gloria.

mariana

Your bells, Mariana,
Drew rings of golden throats,
And rolled to the very garlands
Of the cup of the valley.
I was like marble,
Standing by some well, drinking
Water from the hands of the basin.
My heart was thundering. Then I stared at
The torments and visions of waxen faces
In the virgin hair behind the design of balustrades.
The incense rose from the censers, dimming
The heavy lamps,
And I was moved by the simplicity
Of the lemon wings of the angels.

anaconda

Maybe in the dance of an anaconda
The leopard will turn to an agate,
And the winged miracles will bloom
On the enormous cacti.

Oh!

Someone will beat the drum of the full moon,
And the animals will not hunt,
And the boats will lie down on the shore.
Then you will come. You will see
How the eyes set fire to the moss,
And how the lips of the orchids
Drink the sweetness of the poisonous night.

(George Tarnawsky)

португальський
portuguese

três desejos

Às coisas sem contorno dar
A forma derradeira, mais madura
Do que o redondo fruto outonal.

Como no mastro azul o marinheiro,
Arar o mar selvagem e entender
Jornadas de planetas e tufões.

Senhor, com os abandonados
As dôres partilhar, sentir
Tua asa sôbre os corações humildes.

(Irene Matvienko-Sikar)

німецькі
german

iv. elegie

isolde an tristan

Du kannst nie meine Sehnsucht in Schlummer bringen,
Nicht ist bestimmt uns das Glück, das runde,
Wir schmachten wie der Sand der Wüste,
Wir — jene Boote, die niemals landen
An dem ruhigen Ufer. Aber dennoch
Bist du mein Hain, in dem ich einschlafen möchte
Nach sorgenvollem Tag, das Sternbild, das ich entdeckt habe,
Du — mein Ahorn, an dem ich mich kreuzigen liesse,
Bis auf uns Gnade fällt, freigebiger Schnee.

Wann nehmen all das Unbegreifliche wir in die Hände
Wie ein einfaches Spielzeug aus farbigem Glas
Und fassen das Wesen der Dinge, das dunkle, lachend?
Wie dann Hänge zu uns und Wege sprächen!
Wie umfinge uns warm die Natur mit befreitem Rechte!
Mehr als die Schwalben aus reinem Geist und Gesange,
Mehr als die sündlosen Ure und Hirsche:
Wir würfen die Schuld von uns ab wie Laub im Herbste,
Wir wüchsen, bereichert, zum Lichte!
Ich weiß es deutlich wie die anderen Dinge,
Die, so eingebannt in unserem Blute, uns niemand erst lehren müßte.

Aber wer weinte so bitter
Auf den Tau der Frühe? Wer gab sein Blut
Den japanischen Rosen, dem buschigen Schneeball im Park?
Jemand, geheim uns wärmend, welchem wir ungewollt
Unsre Liebe doch entziehn, wir Blindaugen.
Könnten wir ihn doch innig bitten,
Seine Finger zu legen in unserer Augen Höhlen.

Könnten wir doch, wie Maria, zu Füßen Ihm fallen
Und, ob in Neumen nur, hören den Klang Seines Wortes!
Wie stark wir würden! Wie ist es schwer uns,
Zu lieben fern vom Geliebten —
(Sonst wäre die Liebe ja nicht ein Geschenk von uns,
Sondern nur blindes Geschick, das sich niemals verzöge.)

Doch Er ist der Gute. Heilt wie mit Öl, mit Tau und mit Sonne
Zerrissne Blätter der Bananenpalmen,
Er gibt mit offener Hand Freud und Schmerz dem Getier
Und ruft, zu folgen ihm, uns: die erdürsten, was wahr ist und schön.

viii. elegie

die mütter und die glockenstätte von st. laura

Laßt uns weinen nicht, weil es so der Brauch bestimmt,
Prahlend äußerer Gebärden. Sicher, unsere Aureolen
Legten wir ab, wurden blaß,
Verloren schon unsere Cornelianamen.
Aber unser Samen gleicht nicht dem Löwenzahn am Wege:
Wir behüten ihn. Wir lernten,
Wie Sonne und Sterne erblicken
Beim Brennen vergänglicher Leuchtkäfer . . .
— Ruinen! Ruinen! Nur der Flieder kam zurück,
Durch scheibenlose Fenster spähend,
Sich zu wundern. Und nach dem Hungern
Sproß ungesät die sechskantige
Ähre des Weizens. Und auf der Brandstätte
Der alten, ehrwürdigen Kirche
War eine Wand nur stehengeblieben:
Der mandeläugige, dunkelhäutige Erzengel
Hob Hand und Lilie zur Verkündigung.
— So könnt auch uns ihr nicht tilgen
Wie Spuren im Sand, weil wir — jener Flieder,
Jene fruchtbare Ähre, jene heilverkündende Lilie sind.
— Doch wo bist du, erzene Stimme unserer lieben?
Wo seid ihr, schlanke Säulen, Saiten für die Sonne?
Beschaut du nicht mehr dich in den Wassern des Dnipro,
Wie im Brunnen Narziß, du Weißwangige?
Dich trugen zwei geflügelte Cherubim
(Wie von Miniaturen aus alten Chroniken)
Zu des Urewigen Thron empor.

Tönt dein Geläut, so strömt es unsere Worte aus:
Rufet in Ihm mit mächtiger Stimme
Unser Geschlecht, das verbreitete: Freunde
Und Heilige, Märtyrer, denen die Gottesmutter
Mit dem mystischen Antlitz aus brandigem Golde
Die Kränze vom Schneeballbusch flicht.
Einmal wirst du uns grüßen
Im Augenblick unseres letzten Atemzugs
Mit dem Spruch der Auferstehung, das gebe Gott!
Aber inzwischen aus unserem Samen
Erwächst dir vielleicht, kostbare Glockenstatt,
Ein unbemerkter noch, ein junger Schöpfer!

(Elisabeth Kottmeier)

UKRAINIAN is spoken to-day by over 45 million people. Numerically, Ukrainian-speaking people are second in the Slavic family of nations (after the Russians) and fifth in the whole of Europe (after the Russians, the English, the French, and the Germans).

The Ukrainian language stands out as an independent creation, with a distinct character of its own though, like other languages, it shows many qualities similar to those of the languages spoken in the neighbouring countries. This is especially visible in relation of Ukrainian to other Slavic languages. Contemporary Ukrainian, however, has many characteristics in its phonology („ikannya“; hard consonants before e, i; g = h; identification of y and i, etc.), in the stress, formation of words, syntax, and vocabulary which distinguish it from Russian and other languages. The peculiarities of Ukrainian formed the basis on which the Imperial Russian Academy of Sciences in St. Petersburg recognized it as a separate language different from Russian (1906).

Like other languages, Ukrainian has many dialects (North- and South-Ukrainian with East and West subdivisions). Apart from dialects, there exists a literary standard Ukrainian used in public offices, schools, press, broadcasting, etc.

The oldest literary language in the Ukraine was the Old Church Slavic which came to Ukraine from Bulgaria at the time of the acceptance of Christianity by Volodymyr the Great of Kyiv in 988. This Church Slavic became greatly modified, „ukrainianized“, so as to conform to the language spoken by the common people. Highly expressive elements of it are to be found in „Prince Ighor's Raid“ (end of the 12-th century). A language so formed was in use up to the end of the 18-th century.

A new era started in 1798 with the publication of Ivan Kotlyarevskyj's „Aeneid“, which was written in the language spoken by the common people. Kotlyarevskyj was followed by Hryhorij Kvitka-Osnovyanenko, Amvrosij Metlynskyj, Yevghen Hrebinka, Panteleymon Kulish, Taras Shevtchenko, and others. All of them (and particularly Shevtchenko, 1814—1861) established the standard of modern literary Ukrainian, largely based on the South-Eastern dialects. Its further progress was secured by such 19-th century writers as Marko Vovchok, Leonyd Hlibiv, Oleksa Storoshenko, Markian Shashkewych, Ossyp Yuriy Fedkowych, Panas Myrnyj, Ivan Nechuj-Levyckyj, Ivan Franko, Mykhaylo Kotsyubynskyj, Lessya Ukrainka, and by the writers of the 20-century: Yuriy Yanovskyj, Pavlo Tychyna, Maksym Rylski, Yevghen Malaniuk, Yuriy Klen, and in exile especially by Theodosy Osmatchka, Vassyl Barka, Mykhaylo Orest, Oleg Zuyevskyj, Wadym Lesytch, Wira Wowk, Marta Kalytowska, and others.

Professor Jaroslaw B. Rudnyckyj

ЗМІСТ

Англомовна нотатка	5
Капличка Христового Серця в суші	7
Чорні акації	8
«Choginho»	9
Самаритянка	10
Дощ	11
Largo de Boticário	12
Хвилина	13
Зачарована гавань	14
Ботанічний сад	15
Маріяна	16
Ласка	17
Зелене пекло	18
Чорна Багія	19
Старий Сальвадор	20
Свято Сманжа	21
Анаконда	22
Доля	23
Бронзовий бог	24
Appassionata	25
Adagio	26
Озеро Атїтлан	27
Чічікастенанго	28
Чіле	29
Аріка	30
Горяна троянда (Мачу Пікчу)	31
Мехіко	32
Марко Проклятий	33
Ніч	34
Біблійна Марта	35
Ноктюрн	36
Візія Києва	37
Карпатська балада	38
При надії	39
Лист	40
Летючий корабель	41
Різдво для хлопця з мечем	42
Убогий квітник	43
Борозна	44
Великий Танок	45
Каряїтиди	46
Театр Діоніса	47
Сумерк у Дельфах	48
Ave Roma	49
Ассізі	50
Народини	51
Пальма	52
Затьмарення місяця	53
Заповіт	54
Вибранці	55
Додаток: переклади різними мовами	
Англійські	57
Португальський	59
Німецькі	60
Я. Б. Рудницький: англомовна нотатка про українську мову	63

